

L'home objecte

L'assumpció generalitzada de la llibertat sexual i el dret a l'orgasme de la dona ocasiona la inversió dels papers sexuals tradicionals.

Les relacions sexuals des de sempre han estat un tema complex, que s'ha prestat a múltiples interpretacions i converses. Últimament, però, el sexe s'està convertint en l'eix de moltes discussions, de molts comentaris. *Sex, lies and videotapes*, per exemple, s'erigeix com una de les pel·lícules amb més èxit de la temporada, pel·lícula que, en l'aspecte verbal, té el sexe com a leit-motiv. Els manuals i llibres de comportament eròtic coneixen un boom extraordinari de vendes. Les cançons de moda reiteren d'una manera constant i explícita lletres sobre sexe. Infinitud d'articles a la premsa intenten explicar qüestions relacionades amb l'erotisme i la seva problemàtica... Pot afirmar-se que en la vida quotidiana les referències a temes sexuals són cada vegada més esteses, que la societat valoritza el sexe i que n'hi ha una forta demanda d'informació.

El problema que subjau a la proliferació de la temàtica sexual és complex, perquè es vincula íntimament amb moltes vessants de les relacions humanes. Això no obstant, una gran majoria de les qüestions que es plantegen tenen a veure amb la falta d'ubicació de l'individu dins del paper que ha de desenvolupar. Es busca, essencialment, situar-se, trobar un punt de referència que permeti concebre el sexe des d'una base que es cregui sòlida o, pel cap baix, orientativa. Existeix

una dificultat notable a compaginar els canvis que, a nivell sexual, ha comportat l'evolució socio-tecnològica de les últimes dècades.

Evolució que apunta cap a una inversió dels papers en el llit, prenent com a punt de definició la relació sexual tradicional.

La relació sexual tradicional o convencional és la que pren com a model el matrimoni i que atorga a l'home i a la dona un paper concret i inamovible. El sexe en la parella convencional té dues funcions. Una, la reproductora, que va acotada per la moral catòlica i que està estretament vinculada amb el concepte de pecat.

La segona funció és la de l'afirmació de l'estructura familiar, en què la dona apareix definida com a mare més que com a parella sexual, i l'home desenvolupa la seva fantasia eròtica en la prostitució, no amb la seva companya legal. Hi ha, en aquest aspecte, un element de preservació d'un domini establert: l'home no desitja que la seva esposa gaudeixi amb l'acte amorós, ja que identifica el seu plaer amb el plaer de la prostituta.

Això es relaciona amb la creença que la dona posseeix una sexualitat més rica que la de la seva parella. Si ella dona mostres de satisfacció, existeix la possibilitat que descobreixi la riquesa de la pròpia sexualitat, i automàticament l'home té por que li sigui infidel: tem que vulgui estendre

el plaer experimentat amb relacions extraconjugals.

EL CANVI

Aquest model, però, tot i que generalitzat, no correspon a la totalitat dels matrimonis convencionals. Els condicionants de classe social, nivell cultural, educació rebuda i, en últim terme, cada cas particular, determinen la multiplicitat de variants de l'esquema convencional.

Tenint present aquest marc de relativitats, el model de parella tradicional rep un fort impacte durant els anys seixanta-setanta, en què tots els valors instituits són qüestionats i, molts d'ells, definitivament immolats. Dins de la revolució ideològica dels seixanta-setanta, l'extensió de l'ús de la píndola contraceptiva possibilita que el moviment de reivindicació dels drets de la dona, minoritari fins llavors, aconsegueixi generalitzar-se i, el que és més important, aconsegueixi dur a la pràctica part dels seus postulats desenvolupats teòricament des de bastants dècades enrere. Entre ells destaquen la llibertat sexual i el dret a la satisfacció —a l'orgasme— de la dona.

Passada la febre revolucionària, que se salda com el fracàs dels models alternatius de relacions humanes —fracàs propi o induït—, a la dècada següent, els vuitanta, les noves generacions es troben amb una herència cultural

que integren ja com a pròpia.

Això no obstant, dels valors proposats en les dècades seixanta-setanta, n'hi ha alguns que s'assumeixen amb una major intensitat i extensió que altres. Afavorits per l'existència dels mitjans contraceptius, les proclames feministes de llibertat sexual i dret a l'orgasme quallen molt millor en les noves generacions que les de la inserció de la dona en el camp laboral o en la igualació salarial, limitades per factors circumstancials com el fenomen de l'atur. Així mateix, tampoc sembla tan generalitzada l'assumpció del repartiment de les tasques domèstiques, o la reorganització de funcions en l'educació dels fills.

Aquest fet comporta que existeixi en l'actualitat un desequilibri entre les llibertats adquirides per la dona en el camp sexual i els drets que encara té pendents en l'àmbit laboral i domèstic, que originen una situació caracteritzada per una dificultat d'ubicació —tant en el cas dels homes com en el de les dones— respecte a les relacions personals. Sembla que la parella tradicional i el matrimoni es generalitza de nou en els anys vuitanta, però resulta un esquema obsolet, i estadísticament condemnat al fracàs en un alt percentatge, dins del marc d'una societat oberta com és l'actual. El matrimoni tradicional, en l'aspecte sexual, es basa en la condició que la dona queda relegada a la llar, cosa que la impossibilita per a poder conèixer altres homes que l'atreguin sexualment, llibertat mol restringida fa poques dècades. Aquest plantejament es trenca en l'actualitat, ja que l'home es troba amb unes circums-

tàncies socials que li atorguen el domini sexual sobre la dona, però de la mateixa manera reconeix la llibertat en aquest camp del seu cònjuge i també el dret a la seva satisfacció. Dona i homes es qüestionen, per tant, quin és el seu paper dins la relació i, en concret, en referència al tema sexual.

D'IGUAL A IGUAL

El que és indiscutible és que, directament respecte a la dona, i per reacció en l'home, la seva ubicació sexual és distinta a la de fa pocs anys. La dona, segons el model tradicional, no podia concebre el sexe fora del matrimoni, i aquest l'havia de considerar com un deure associat a la reproducció i a la servitud al marit. Ella era l'objecte sexual per a la satisfacció de l'home.

Una volta la dona deixa d'associar el sexe a la reproducció i la subjugació, el sexe és valorat per si mateix; és a dir, pel plaer que comporta. L'assumpció per part d'una franja important de la població que la relació sexual ha de significar necessàriament la satisfacció de la dona —en igualtat de drets respecte a l'orgasme que l'home— és un fet que fa abandonar la idea que és un objecte per al plaer masculí. Entra, doncs, en una relació de poder en el llit d'igual a igual amb l'home.

També la promiscuïtat sexual deixa de ser considerada una actitud punible per a la dona, i inclús, en segons quins sectors socials, és una realitat estimada. Mantenir relacions sexuals sense cap lligam legal i amb la llibertat total quant a la decisió de l'embaràs, junt amb el dret assumit de forma generalitza-

da —homes i dones— que una relació sexual ha de comportar una satisfacció en els mateixos termes per a tots dos sexes, lleva a la dona del seu paper tradicional d'objecte sexual i la projecta cap a noves situacions on la comunicació i l'harmonia en el llit es fa plausible.

Això no obstant, segons fonts especialitzades consultades per EL TEMPS, cada vegada són més els conflictes de parella en matèria sexo-afectiva, les consultes de psiquiatres i sexòlegs s'omplen amb molta facilitat, i augmenta el nombre de separacions legals o no legalitzades. El fet és que l'home tolera sovint amb desgana la pèrdua de domini en el llit, i que la dona no acaba de resoldre amb prou destresa les llibertats tot just integrades.

Amb igualtat de drets, els papers sexuals tendeixen a invertir-se: l'home se sent instrument sexual per a la dona. Com que ella demana satisfacció a una relació a la qual sovint no col·labora amb suficient intensitat, l'home té la sensació que el seu cos ha de posar-se a disposició de l'orgasme de la seva parella. Això té la seva explicació en el fet que neurofisiològicament l'orgasme obeeix a uns mecanismes més simples en l'organisme masculí que en el femení, i que per raons culturals està més estesa la pràctica de la masturbació en els adolescents que en les joves, aspecte que resulta afavoridor de la satisfacció sexual en les relacions posteriors.

En la dona es fomenta socialment l'ús del seu dret a la llibertat sexual i al seu orgasme, però no se li faciliten unes pautes educatives que li permetin desenvolupar-se en aquest aspecte. I

Davant de l'intercanvi de papers sexuals, l'home reacciona de manera negativa.

condicionada encara per plantejaments tradicionals però vigents, espera passivament que l'home li proporcione una satisfacció per la qual ha hagut de lluitar i que per tant li és imprescindible sentir.

L'home no sap reaccionar davant de la nova situació, o reacciona de manera negativa, perquè perd en el llit el seu domini tradicional. Assumeix el requeriment de la seva parella de satisfacció sexual, però no sap sotraure's a l'educació fal·locràtica que ha rebut.

Consegüentment, per a no veure's abocat a la servitud sexual, com que rebutja el nou paper de subjugació a què es troba sotmès, perquè no es resigna a ser l'objecte

per al plaer de la dona, capgira els conceptes i s'autoatorga el mèrit de la satisfacció femenina. Ell facilita l'orgasme a la dona. És per aquesta raó que les converses masculines sobre sexe, en les exageracions convencionals es parla ara més usualment de la qualitat que de la quantitat.

Aquesta situació, això no obstant, no satisfà ni homes ni dones. Les relacions sexo-afectives es compliquen i l'intercanvi de papers sexuals dins d'una evolució social vertiginosa, es troben en un punt en el qual, sense possibilitat de marxa enrere, ningú sap massa bé què fer de la pròpia i desitjada llibertat.

Eduard C. Fonts